

О. О. Пунда*, Д. А. Арзянцева**

МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ: ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ

Конституція України у ст. 49 закріплює право кожного на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Це право забезпечується державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних програм. Людина та її права є найбільшою цінністю у правовій та соціальній державі. Захист цих прав побудований на антропоцентричній природознавчій концепції, згідно з якою вирішення основних правових завдань має спрямовуватись виключно в інтересах людини.

У національному законодавстві питанням охорони, захисту, порядку здійснення права на здоров'я присвячено норми кримінального, конституційного, екологічного, цивільного та сімейного права. Сучасна юридична наука містить різні підходи до тлумачення змісту внутрішніх складових права на здоров'я. Аналіз Конституції України, Цивільного та Сімейного кодексів України та Основ законодавства України про охорону здоров'я доводить, що до змісту категорії права на здоров'я входять чотири основні групи прав:

- право на охорону здоров'я;
- право на медичну допомогу;
- право на медичну інформацію;
- право на медичне страхування.

Медичне страхування — це вид особистого страхування на випадок втрати здоров'я від хвороби або внаслідок нещасного випадку. Медичне страхування застосовується з метою мобілізації та ефективного використання коштів на покриття витрат на медичне обслуговування страхувальників.

Медичне страхування пов'язане із компенсацією витрат громадян, які обумовлені одержанням медичної допомоги, а також інших витрат, спрямованих на підтримку здоров'я його об'єктом є майнові інтереси, які не суперечать чинному законодавству України, пов'язані із здоров'ям страхувальника (застрахованої особи), а саме: витрати, які пов'язані із отриманням медичної допомоги або медичних послуг при порушенні стану здоров'я, хворобою та втратою працездатності застрахованої особи. Мета — забезпечення громадянам у разі виникнення страхового випадку можливості одержання медичної допомоги за рахунок накопичених коштів і фінансування профілактичних заходів.

На жаль, в Україні проблема правового забезпечення права на медичне страхування, недостатньо вивчена, хоча зацікавленість нею науковців і практиків як правників, економістів, так і медиків, нещипно зростає. Окремі аспекти права людини на медичне страхування вивчалися вченими у галузі охорони здоров'я і медицини (В. Журавель¹, С. Козуліна²), у рамках конституційного та адміністративного права (З. Гладун³) та цивільного права (С. Антонов⁴, О. Крилова⁵, О. Прасов⁶, І. Сенюта⁷). З позицій економіко-

© Пунда О. О., Арзянцева Д. А., 2009

* доцент кафедри економічної теорії Хмельницького економічного університету, кандидат юридичних наук

** доцент кафедри державного управління та місцевого самоврядування Хмельницького університету управління та права, кандидат економічних наук

¹ Журавель В. И. Концептуальное видение стратегии и тактики реформирования здравоохранения Украины / В. И. Журавель // Украинский медицинский журнал. — 1999. — № 5 (13). — С. 180-182.

² Козулина С. А. Проблемы юридической ответственности медицинских работников за профессиональные правонарушения / С. А. Козулина. // Актуальные проблемы правового регулирования медицинской деятельности. — М.: Юрист, 2003. — С. 261-264

³ Гладун З. Законодавство України про охорону здоров'я (проект концепції) / З. Гладун // Право України. — 1991. — № 11. — С. 31-33.

⁴ Антонов С. В. Цивільно-правова відповідальність за заподіяння шкоди здоров'ю при наданні платних медичних послуг: Автореф. дис... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 "Цивільне право: цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право" / С. В. Антонов. — К., 2006. — 21 с.

⁵ Крилова О. В. Цивільно-правове регулювання відносин по наданню медичної допомоги: Автореф. дис... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 "Цивільне право: цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право" / О. В. Крилова. — Одеса, 2006. — 20 с.

⁶ Прасов О. О. Право на медичну допомогу та його здійснення: Автореф. дис... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 "Цивільне право: цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право" / О. О. Прасов. — Х., 2007. — 20 с.

⁷ Сенюта І. Я. Право людини на охорону здоров'я та його законодавче забезпечення в Україні (загальнотеоретичне дослідження): Автореф. дис... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 "Цивільне право: цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право" / І. Я. Сенюта. — Львів, 2006. — 19 с.